

Aan: Gemeenteraad Tynaarlo
Postbus 5
9480 AA VRIES

gemeente Tynaarlo

Onderwerp: Kaderbrief 2024 – 2028

Geachte raadsleden,

Ter voorbereiding op de perspectievennota 2025 willen wij u met deze kaderbrief in een vroeg stadium informeren over het lopende jaar en het financieel meerjarenperspectief 2024 – 2028 van onze gemeente. Net als vorig jaar nemen we u met deze brief mee in een aantal belangrijke ontwikkelingen die impact hebben op de perspectievennota 2025 en de begroting 2025.

Inleiding

Op 7 november 2023 heeft u de begroting 2024 vastgesteld. Nadien hebben zich allerlei ontwikkelingen voorgedaan waarover wij u graag informeren door middel van deze brief. U treft hierin de majeure (macro-economische) ontwikkelingen aan die van invloed zijn (geweest) op het begrotingsresultaat. Deze actualisatie van het begrotingsresultaat is vervolgens het vertrekpunt voor de perspectievennota 2025.

Ontwikkelingen

Een aantal macro-ontwikkelingen die we ook al benoemd hebben in de kaderbrief 2023 – 2027 zijn nog steeds actueel en tegelijkertijd onzeker als het gaat om de uitkomst ervan voor de gemeente Tynaarlo. Het gaat om het wel/niet afschaffen van de opschalingskorting, de gevolgen van de Hervormingsagenda Jeugd en het (reële) accres in relatie tot de groei van de zorgkosten. Deze ontwikkelingen hadden we al becijferd, maar de eventuele impact voor Tynaarlo is, mede als gevolg van het nog niet hebben van een nieuw kabinet, nog onduidelijk. Er zijn op dit moment geen nieuwe macro-ontwikkelingen met gevolgen voor de financiële positie.

In de kaderbrief 2023 genoemde ontwikkelingen waarover nog steeds geen definitief 'ei' is gelegd en welke nog mogelijk effect gaan hebben op de financiële positie van Tynaarlo:

Ontwikkelingen		Landelijk effect	Geraamd effect gemeente Tynaarlo
1	Volume-accres	-/- € 0,75 miljard	-/- € 1,25 – € 1,75 miljoen
2	Opschalingskorting	-/- € 0,65 miljard	Al verwerkt in de begroting
3	Hervormingsagenda jeugd	-/- € 1,0 miljard	Al verwerkt in de begroting
Totaal		-/- € 2,4 miljard	-/- € 1,25 - € 1,75 miljoen

1. Volume-accres

De groei van het gemeentefonds, ook wel accres genoemd, bestaat uit een compensatie voor loon- en prijsontwikkelingen en een compensatie voor volumegroei, bijvoorbeeld voor gestegen zorgkosten door een toename van het aantal ouderen. Dit volumeaccres zou in eerste instantie worden afgeschaft. Na een recentelijk bestuurlijk overleg tussen de VNG en het kabinet wordt voorgesteld om het volume-accres

ingående 2027 weer toe te kennen. Als de normering niet in 2026 maar pas in 2027 wordt ingesteld, zoals nu is voorgesteld, ontbreekt er één jaar volume-acces van € 750 miljoen, welke uiteraard ook doorwerkt in latere jaren. Dit is dan een extra structurele korting op het gemeentefonds. Voor onze gemeente resulteert dat in een structurele korting van rond € 1,5 miljoen.

Daarnaast, en minstens net zo belangrijk, wordt nog geen rekening gehouden met de volumeontwikkelingen van de zorgkosten. Het Centraal Planbureau stelt dat de reële groei van deze zorgkosten ook de komende jaren substantieel hoger ligt dan de volumegroei van het Bruto Binnenlands Product (BBP). De omvang van dit nadeel is nog niet bekend.

2. Opschalingskorting

Deze korting is ooit ingesteld vanwege veronderstelde efficiencyvoordelen door de voorgenomen (gedwongen) opschaling van gemeenten naar tenminste 100.000 inwoners. Ook al is dit voornemen al lang verleden tijd, de samenhangende korting blijft voorsnog wel bestaan. Wel is deze korting in de periode 2020-2025 bevroren. Vanaf 2026 is het rijk voornemens deze korting, ondanks heftig verzet van de VNG, wel door te voeren. Dat betekent een uitname uit het gemeentefonds van macro € 675 miljoen in 2026, oplopend naar uiteindelijk € 975 miljoen in 2031. Voor onze gemeente gaat het om een nadeel van rond € 1,4 miljoen, oplopend naar bijna € 2 miljoen. Indien de opschalingskorting komt te vervallen, dan levert dit dus direct een voordeel van dezelfde omvang op in onze begroting.

3. Sociaal domein

Het rijk en de VNG hebben op 18 april 2023 laten weten dat een financieel principeakkoord bereikt is over de Hervormingsagenda Jeugd. Eén van de financiële afspraken in het principeakkoord is dat de huidige besparingsreeks, € 374 miljoen voor 2023, € 463 miljoen voor 2024, € 563 miljoen voor 2025 voor 2023 tot en met 2025 bevroren is op het niveau van € 374 miljoen (de extra rijksmiddelen voor 2024 en 2025 zijn dus incidentele middelen). Voor 2026 staat de besparing, zoals voorzien, op € 961 miljoen en loopt op tot iets meer dan € 1 miljard vanaf 2027. Voor de gemeente Tynaarlo een bedrag van circa € 1,7 miljoen. Om deze verlaging van de middelen het hoofd te kunnen bieden, dienen nog concrete maatregelen te worden uitgewerkt.

Naast deze majeure ontwikkelingen is er ook sprake van een aantal lokale ontwikkelingen met impact op het financieel meerjarenperspectief van onze gemeente. In onderstaande tabel in deze brief hebben we een eerste raming van de Cao-ontwikkeling opgenomen en de verwachte lasten als gevolg van de invoering van HR21. Daarnaast zijn de financiële vertaling van de decembercirculaire 2023 en de financiële effecten van raadsbesluiten na vaststelling van de begroting 2024 in beeld gebracht. In het onderdeel Begrotingsresultaat 2024 – 2028 gaan we verder in op deze onderdelen.

Begrotingsresultaat 2024 – 2028

Hieronder is het geactualiseerde financieel meerjarenperspectief 2024 – 2028 weergegeven. Als vertrekpunt is hierbij de vastgestelde begroting 2024 genomen.

Overzicht ontwikkeling begrotingsresultaat 2024 – 2028		(bedragen x € 1.000)				
Omschrijving	2024	2025	2026	2027	2028	
1	Begrotingsresultaat begroting 2024	1.380	856	-4.757	-5.235	-5.235
2	Effect decembercirculaire 2023	91	-	-	-	-
	Begrotingsresultaat na verwerking circulaire	1.471	856	-4.757	-5.235	-5.235
	<i>Overige ontwikkelingen:</i>					
3	Cao	270	290	300	315	325
4	Invoering HR21	10	-98	-199	-266	-325
5	Belastingverordening 2024	-38				
6	Raadsbesluiten na vaststelling begroting	-	-6	-6	-6	-6
	Actueel begrotingsresultaat	1.713	1.042	-4.662	-5.192	-5.241

Toelichting op de hiervoor genoemde onderdelen

1. Begrotingsresultaat begroting 2024

Dit is het vertrekpunt van de actualisatie van het financieel meerjarenperspectief 2024 – 2028 in deze brief. De jaarschijf 2028 is toegevoegd en voorsnog is het begrotingsresultaat doorgetrokken vanuit 2027. Nadere uitwerking hiervan volgt in de perspectievennota 2025 en de begroting 2025, waarbij ook de meicirculaire, respectievelijk de septembercirculaire zijn verwerkt.

2. Effect decembercirculaire 2023

Betreft het effect als gevolg van de aanpassing van de uitkeringsfactor en de uitkeringsbasis.

3. Cao

De stijging van de loonkosten in de nieuwe Cao is lager dan de indexering waarmee in de begroting 2024 rekening is gehouden. Hierdoor is sprake van een voordeel in de loonkosten. Ten tijde van het opstellen van de begroting is gerekend met de index uit de septembercirculaire 2023. De daadwerkelijke Cao-verhoging voor 2024 was op dat moment nog niet bekend.

4. Invoering HR21

Als gevolg van de invoering van HR21 wordt een aantal functies hoger ingeschaald. Dit zorgt voor stijgende loonkosten. In de begroting van 2024 was een voorlopige inschatting gemaakt voor 2024. Ten opzichte van 2024 is sprake van een klein voordeel. In de jaren erna leidt dit tot een groeiend nadeel, omdat dit cumuleert.

5. Belastingverordening 2024

Bij het aanbieden van de primitieve begroting 2024 aan de raad waren de werkzaamheden voor het berekenen van de tarieven voor de legesverordening nog niet geheel afgerond. Dit met name vanwege de invoering van de Omgevingswet. Deze werkzaamheden zijn nu afgerond. Geconstateerd is dat de legesopbrengsten in de begroting te hoog zijn geraamd (afgerond € 38.000) en niet meer aansluiten bij de kostendekkendheid-berekening.

6. Raadsbesluiten na vaststelling begroting 2024

Betreft de kapitaallasten van de raadsbesluiten met betrekking tot de fietsverbinding van de Hunze As en de aankoop van perceelgebied Osbroeken.

Conclusie

De conclusie van deze kaderbrief is dat de financiële positie ten opzichte van de meerjarenbegroting 2025 – 2028 weinig is veranderd. Dit komt hoofdzakelijk, doordat we op dit moment geen kabinet hebben en er op de genoemde majeure ontwikkelingen geen knopen zijn doorgehakt. We verwachten nog steeds dat het kabinet over de brug komt met voldoende middelen voor de uitvoering van de (medebewinds)taken waar we voor staan als lokale overheid.

Voor het jaar 2024 is er sprake van een positieve bijstelling van het begrotingsresultaat, vooral als gevolg van een meevaller in de verwerking van de Cao.

Richting de perspectievennota 2025 en de begroting 2025 gaan we door op de reeds ingeslagen weg. De focus blijft gericht op de realisatie van de maatschappelijke opgaven (duurzaamheid/energietransitie, woningbouw en sociaal domein) de uitvoering van het coalitieakkoord.

In lijn met het advies van de VNG zijn we bezig met het in kaart brengen van mogelijke ombuigingen met ingang van 2026, mocht het rijk de begrotingstekorten onvoldoende compenseren. De Taskforce Taken en Middelen onder leiding van voorzitter Rinnooy Kan heeft geadviseerd om deze ombuigingen vooral te zoeken in de medebewindstaken, vanwege het feit dat de doorgevoerde korting van het rijk ook niet-taakgebonden is. Daarmee ligt het volgens de Taskforce Taken en Middelen voor de hand om te besparen op de taken die gemeenten voor het rijk uitvoeren.

Perspectievennota 2025 en voortgangsrapportage 2024

In tegenstelling tot voorgaand jaar ontvangt u in juni de perspectievennota 2025 en geen integrale voortgangsrapportage. De voortgang van het lopende beleid (trots op en aandacht voor), de bijstellingen in het lopende jaar treft u aan in de voortgangsrapportage 2024 met als peildatum 1 juli 2024. Deze kunt u in september tegemoet zien.

Net als in het voorgaande jaar zijn wij voornemens om in de perspectievennota de gevolgen van de meicirculaire te verwerken, zodat u een integrale afweging kunt maken in uw beleidskeuze voor de komende jaren. Dit is echter afhankelijk van het moment van uitkomen van deze circulaire.

Vragen

Heeft u vragen over de inhoud van deze brief, dan kunt u contact opnemen met de vakmanager Financiën, Gerjam Reilink, via g.reilink@tynaarlo.nl.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders

P. Koekoek
gemeentesecretaris

drs. M.J.F.J. Thijsen
burgemeester

Deze brief is digitaal geparafeerd en daarom niet ondertekend.